

О. І. ОЛЕКСЮК, канд екон. наук, ст. викладач кафедри економіки підприємств КНЕУ

ФОРМУВАННЯ РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЗНАЇЬ СТУДЕНТІВ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Об'єкт дослідження — різнома

нітні системи рейтингової оцінки знань студентів. Вибір об'єкта дослідження зумовлений необхідністю розв'язання низки теоретичних та методичних проблем використання рейтингових оцінок у національній системі вищої професійної освіти.

Предмет дослідження — система інформаційного забезпечення механізмів рейтингової оцінки та контролю знань студентів. Актуальність предмета роботи визначається нагромадженими проблемами традиційної системи оцінювання та існуючими перешкодами високоєфективного використання рейтингових методик.

Виходячи з цього слід наголосити, що мета дослідження задекларована у назві роботи, тобто вона полягає у формуванні рейтингової системи оцінки знань студентів на основі інформаційних технологій.

Широке поширення рейтингових систем, які в тому чи тому вигляді використовуються всіма вищими навчальними закладами, є наслідком історичного генезису парадигми освіти. Основними факторами, що викликають необхідність постійного розвитку системи вищої освіти, можна вважати: зростання обсягів та ускладнення структури професійної інформації, динамічний розвиток науки, зростання суспільних вимог до професійної та соціальної мобільності фахівців найвищої кваліфікації тощо.

Вивченню проблематики створення, впровадження та використання рейтингових систем оцінки знань студентів присвячено багато робіт, але особливо слід відзначити праці Р. Я. Касимова, В. Я. Зінченко, І. І. Грантберга, А. Ф. Сафонова, А. Ф. Гусєва, Е. В. Закса, А. В. Артемова, Н. Н. Павлова.

В основі системи рейтингової оцінки покладено принцип кумулятивного обліку оцінних балів, отриманих студентом протягом визначеного терміну навчання. Практичне використання цього простого методичного постулату втілюється у складних багатофакторних моделях оцінки різних компетенцій студентів:

індивідуальних-психофізіологічних, соціально-комунікаційних, інформаційно аналітичних здібностей, методично-практичних навичок тощо. Як правило, моделі такого роду носять поліноміальний характер типу «успішність — ставлення до навчання — індивідуальні здібності».

Усі дослідники рейтингових систем оцінки відзначають їхню високу результативність з позицій ефективності контролю знань студентів, що своєю чергою дозволяє поліпшити якість засвоєння матеріалу, ритмічність навчання студентів, підвищити особисту зацікавленість та соціальну значущість отриманих результатів, підвищити індивідуальність навчання, об'єктивність оцінювання, інтенсивність засвоєння матеріалу тощо. З соціально-психологічних позицій вдається повністю уникнути такого явища, як «сесійні стреси».

Досвід використання різних систем рейтингової оцінки (модульно-рейтингова, інтервально-рейтингова, точково-рейтингова, одно- та багатопредметна системи) свідчить про необхідність вирішення таких проблем організаційно-матеріального характеру: 1) складність математичної обробки значних масивів інформації; 2) додаткові витрати часу на фіксацію та обробку поточної інформації з боку викладачів; 3) необхідність постійного коригування складних систем оцінки з огляду на зміни матеріалу та структури курсів та ін. Вирішення згаданих проблем, на наш погляд, можливе через використання інформаційних технологій.

Основні елементи рейтингової системи оцінки знань студентів на основі інформаційних технологій: професійно-інформаційна, організаційно-методична, матеріально-технічна, соціально-психологічна та часова складові.

Основні принципи формування рейтингової системи оцінки знань студентів: 1) проста логічна структуризація навчальних дисциплін на окремі завершені блоки (модулі); 2) системність оцінки та впровадження самої системи; 3) результативний підхід до оцінки знань, що передбачає фіксацію об'єктивно виявленого рівня знань; 4) оптимально диференційована шкала оцінки; 5) незмінність критеріїв та принципів оцінки знань студентів; 6) наявність розвинутої системи інформаційного забезпечення навчального процесу тощо.